

**PROGRAM
OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI
ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT
NA ROK 2019**

1. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2019 r. poz. 122) zapobieganie bezdomności zwierząt i zapewnianie opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywanie należy do zadań własnych gmin. Rada Miejska Białogardu, wypełniając ten obowiązek, na podstawie art. 11a tej ustawy, określa corocznie program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, zwany dalej „Programem”.

2. CELE PROGRAMU

Celem Programu jest opieka nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganie bezdomności zwierząt na obszarze miasta. Program jest wyrazem wypełnienia obowiązku prawnego nałożonego na Miasto, a jego cel realizowany jest poprzez podejmowanie odpowiednich działań objętych Programem. Program dotyczy zwierząt domowych, w szczególności psów i kotów, w tym kotów wolno żyjących, oraz zwierząt gospodarskich w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie zwierząt. Przewidziane w ramach Programu działania odnoszą się przede wszystkim do psów i kotów, ponieważ ich liczba w mieście jest największa.

Program obejmuje:

- 1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- 2) opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt;
- 4) obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt;
- 5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- 6) usypianie ślepych miotów;
- 7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- 8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt;
- 9) edukację mieszkańców w zakresie i opieki nad zwierzętami i zapobiegania bezdomności zwierząt.

Opieka nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobieganie bezdomności zwierząt realizowane są przez Miasto we współpracy ze schroniskiem dla bezdomnych zwierząt, zakładem leczniczym dla zwierząt i gospodarstwem rolnym, wskazanymi w Programie.

3. FORMY OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI I SPOSOBY ZAPOBIEGANIA ICH BEZDOMNOŚCI

3.1. Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt.

Miasto zapewnia opiekę bezdomnym zwierzętom odłowionym (wyłapanym) na terenie miasta w schronisku dla zwierząt SOS w Kłępinie Białogardzkim nr 1a, gmina Białogard. Schronisko to prowadzone jest przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Białogardzie, będący jednoosobową spółką Miasta Białogard.

3.2. Opieka nad wolno żyjącymi kotami.

Przy podejmowaniu działań na rzecz opieki nad kotami istotne jest rozróżnianie kotów bezdomnych od kotów wolno żyjących. Koty wolno żyjące nie są bezdomne. Zgodnie z art. 4 pkt 16 ustawy o ochronie zwierząt zwierzęta bezdomne to „zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały”. Koty wolno żyjące to koty nieudomowione, żyjące od urodzenia w warunkach niezależnych od człowieka, nieposiadające od urodzenia ani właściciela, ani opiekuna i zazwyczaj nie potrzebujące pomocy człowieka, w odróżnieniu od kotów bezdomnych - zabłąkanych lub porzuconych przez dotychczasowych właścicieli. Do zmniejszenia populacji kotów nie posiadających właścicieli może się przyczyniać ich sterylizacja albo kastracja. Poprzez stosowanie tego rodzaju zabiegów możliwa jest zorganizowana kontrola liczby zwierząt i tym samym właściwe zaplanowanie i realizacja zadań związanych z zapewnieniem im opieki. Zabieg sterylizacji lub kastracji kotów wolno żyjących należy do obligatoryjnych zadań Miasta i stanowi jedną z najskuteczniejszych metod walki z nadpopulacją tych zwierząt, prowadzącą do bezdomności. Ważnym postępowaniem w zakresie opieki nad kotami bezdomnymi i wolno żyjącymi jest zapewnienie im opieki weterynaryjnej w przypadku napotkania zwierzęcia chorego lub rannego. W takich przypadkach należy zgłosić taki fakt do właściwej komórki organizacyjnej Urzędu Miasta Białogard, schroniska dla zwierząt SOS w Kłępinie Białogardzkim lub Gabinetu Weterynaryjnego Krzysztof Pigla z siedzibą w Białogardzie przy ul. Szpitalnej 2, z którym Miasto zawarło umowę o świadczenie usług weterynaryjnych. Reagować może i powinien każdy mieszkaniec miasta. Do zadań Miasta należy także zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem kotów. Zabiegi weterynaryjne, w tym sterylizacji i kastracji kotów, będą wykonywane w wymienionym gabinecie weterynaryjnym. Koty wolno żyjące dostarcza do gabinetu weterynaryjnego społeczny opiekun, po wcześniejszym uzyskaniu skierowania na zabieg, wystawionego przez Urząd Miasta. Opieka nad kotami wolno żyjącymi różni się od działań podejmowanych na rzecz zwierząt bezdomnych i polega głównie na ich dokarmianiu. Zwierzęta przebywające na terenie miasta mają zazwyczaj coraz większe trudności z utrzymaniem się przy życiu. Brak dostępu do niezamieszkałych ciepłych pomieszczeń, szczelnie zamknięte pojemniki z odpadami oraz rozbudowa infrastruktury kosztem powierzchni środowiska naturalnego niejednokrotnie uniemożliwia kotom samodzielne bytowanie.

Okresem szczególnie trudnym jest sezon zimowy, podczas którego niskie temperatury stanowią dodatkowe zagrożenie dla życia zwierząt nieposiadających domu. Dostarczenie posiłków kotom wolno żyjącym umożliwia im przetrwanie w przypadku braku możliwości samodzielnego zdobycia pokarmu. Należy pamiętać, że dokarmianie kotów powoduje, że stają się one uzależnione od dokarmiających i aby pomoc zapewniana zwierzętom nie przynosiła szkody, powinna być ona regularna i długofalowa. Miasto finansuje zakup karmy dla kotów w celu ich dokarmiania na terenie miasta przez społecznych opiekunów. Miasto wprowadziło system odbioru karmy przez społecznych opiekunów ze sklepu zoologicznego. Miasto podpisze umowę z dostawcą karmy. W II kwartale każdy społeczny opiekun otrzyma kupon uprawniający go do odbioru za pokwitowaniem przydzielonej karmy. System ten pozwala na prawidłowe wykonywanie zadania powierzonego Miastu, a także na lepsze gospodarowanie zakupioną karmą.

3.3. Odławianie bezdomnych zwierząt.

Do obowiązków Miasta należy również odławianie (wyłapywanie) bezdomnych zwierząt, w tym w szczególności psów, i zapewnienie im miejsca w schronisku dla zwierząt. Odławianie zwierząt bez zapewnienia im miejsca w schronisku jest zabronione. Wyjątek będzie stanowiła sytuacja, w której zwierzę stwarza poważne zagrożenie dla ludzi lub innych zwierząt. Wyłapywanie bezdomnych zwierząt, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale dotąd pozostawały, ma charakter stały (ciągły).

Wyłapywanie odbywa się na zasadach i warunkach określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt i będzie wykonywane przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Białogardzie, prowadzący także schronisko dla bezdomnych zwierząt.

3.4. Sterylizacja albo kastracja zwierząt w schroniskach dla zwierząt.

Zmniejszeniu populacji bezdomnych psów mają służyć obligatoryjne zabiegi sterylizacji albo kastracji, które stanowią najskuteczniejszą metodę walki z niechcianym i niekontrolowanym rozrodem zwierząt bezdomnych. Zabiegi w sposób humanitarny pozwalają sprawować nadzór nad liczbą rodzących się psów i unikać tym samym późniejszego stanu nadpopulacji. Pokrycie kosztów sterylizacji i kastracji odbywać się będzie ze środków budżetu Miasta i w porównaniu z nakładami ponoszonymi na odławianie bezdomnych zwierząt i zapewnienie im miejsca w schroniskach ma to być koszt, który w przyszłości zaowocuje redukcją wydatków na zapobieganie bezdomności zwierząt.

Przeprowadzane zabiegi mają na celu zapewnienie Miastu kontroli i ograniczenie liczby nowych zwierząt w schronisku, a co za tym idzie redukcję kosztów utrzymania całego schroniska. Zabieg sterylizacji albo kastracji będzie przeprowadzany w schronisku dla zwierząt SOS w Kłępinie Białogardzkim przez Gabinet Weterynaryjny Krzysztof Pigla w Białogardzie.

3.5. Poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt.

Do obowiązków Miasta należy podejmowanie działań mających na celu sprawowanie opieki nad psami bezdomnymi oraz zapobieganie zjawisku bezdomności wśród psów. Zapewnienie opieki bezdomnym psom z terenu miasta Białogard polega w szczególności na poszukiwaniu nowych właścicieli dla zwierząt oraz zachęcaniu mieszkańców do dokonywania ich adopcji. Poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych psów będzie odbywać się poprzez zamieszczanie na stronie internetowej schroniska dla zwierząt i Miasta oraz organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, informacji o zwierzętach w schroniskach dla zwierząt oczekujących na adopcję. Miasto w ramach tego zadania współorganizować będzie działania edukacyjne mające na celu podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie kształtowania prawidłowych postaw i zachowań człowieka w stosunku do zwierząt oraz w zakresie obowiązków spoczywających na właścicielach i opiekunach zwierząt, w szczególności poprzez:

- 1) ulotki i plakaty o tematyce związanej z celem Programu,
- 2) rozpowszechnianie informacji w środkach masowego przekazu oraz na stronie internetowej Miasta,
- 3) udzielanie wsparcia przy organizowaniu konkursów lub zajęć edukacyjnych przez inne podmioty.

3.6. Usypianie ślepych miotów.

Usypianie ślepych miotów to działanie nałożone obligatoryjnie na gminy, polegające na usypianiu psów i kotów do 12. dnia życia, czyli do momentu, aż nie otworzą im się oczy.

Usypianie ślepych miotów psów i kotów na terenie miasta Białogard wykonywane będzie na następujących zasadach:

- 1) zabiegi usypiania dokonywane będą na wniosek podmiotu prowadzącego schronisko dla zwierząt oraz na wniosek społecznego opiekuna w stosunku do kotów wolno żyjących,
- 2) zabiegi usypiania ślepych miotów wykonywane będą w Gabinetie Weterynaryjnym Krzysztof Pigla ul. Szpitalna 1 w Białogardzie lub w schronisku dla zwierząt.

Decyzję o uśpieniu ślepego miotu podejmuje lekarz weterynarii.

3.7. Gospodarstwo rolne zapewniające miejsca dla zwierząt gospodarskich.

W przypadku zwierząt gospodarskich, które uciekły bądź się zabłąkały, kluczową rolę odgrywa ich właściwa identyfikacja – odczytanie oznakowania zwierzęcia i powiadomienie jego właściciela. W razie wątpliwości co do właściciela jednostką, która powinna zostać poinformowana o takim fakcie jest Urząd Miasta Białogard.

W następstwie zgłoszenia Urząd Miasta podejmuje odpowiednie kroki. W przypadku bezdomności wśród zwierząt gospodarskich priorytetem jest zapewnienie im miejsca do przebywania i podstawowa opieka na tym etapie oraz aktywne poszukiwanie właściciela.

W celu zapewnienia miejsca dla bezdomnych zwierząt gospodarskich wskazuje się gospodarstwo rolne Mariusz Kruszewski Lulewice 39, 78-200 Białogard.

3.8. Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Do zadań Miasta należy zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt. Taką opiekę zapewniac będzie Gabinet Weterynarii Krzysztof Pigla ul. Szpitalna 1, 78-20 Białogard. Rozpowszechnienie informacji o gabinecie weterynaryjnym podejmującym interwencję w takich przypadkach ułatwi mieszkańcom podjęcie szybkich działań i tym samym usprawni postępowanie w tym zakresie. Informacja powinna być rozpowszechniana przy użyciu wszystkich dostępnych środków przekazu na terenie miasta, włączając w to strony internetowe, plakaty i ulotki do pobrania w Urzędzie Miasta, lecznicach dla zwierząt, schronisku dla zwierząt i innych dostępnych dla mieszkańców miejscach.

4. EDUKACJA MIESZKAŃCÓW W ZAKESIE OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI I ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT

Miasto Białogard za priorytetowe zadanie uważa edukację mieszkańców w zakresie zapewnienia opieki nad zwierzętami i zapobiegania bezdomności zwierząt. Miasto Białogard dostrzega potrzebę organizowania i wdrażania przedsięwzięć informacyjno – edukacyjnych, które wpłyną na postawy i zachowania mieszkańców. Przedsięwzięcia takie mają z jednej strony przyczyniac się do poszerzenia wiedzy w zakresie opieki nad zwierzętami, a z drugiej strony uświadamiac mieszkańcom, że zwierzę jest istotą żywą, mającą swoje prawa, których należy przestrzegac. Miasto Białogard w ramach Programu planuje przeprowadzac akcje edukacyjne dla uczniów w szkołach i przedszkolach oraz mieszkańców w zakresie humanitarnego traktowania zwierząt. Edukacja uczniów na zasadzie wcześniej ustalonych i przygotowanych spotkań ma na celu uświadamianie dzieci i młodzieży odnośnie opieki nad zwierzętami już od najmłodszych lat, ponieważ jedynie tak wczesna edukacja może na trwałe nauczyć młodego człowieka jak szanowac zwierzęta i przestrzegac ich praw. Na przygotowanych spotkaniach poruszane będą nie tylko tematy związane z prawami zwierząt, zasadami pielęgnacji, zasadami prawidłowego żywienia, ale również będą przekazywane informacje jak powinno się postępowac w przypadku nietypowych sytuacji z udziałem zwierząt. Akcje edukacyjne, informacje dla mieszkańców o zasadach humanitarnego traktowania zwierząt i potrzebie postępowania zgodnie z ich wymogami będą dodatkowo rozpowszechniane w formie materiałów edukacyjnych, takich jak ulotki, przekazywane podczas różnych zebrań odbywających się na terenie miasta oraz zajęć w szkołach i świetlicach, a także umieszczone w budynku Urzędu Miasta, aby interesanci załatwiający sprawy w Urzędzie również mogli zapoznac się z tym tematem.

W Urzędzie Miasta, w placówkach edukacyjnych oraz w strategicznych punktach miasta dodatkowo zostaną rozwieszane plakaty uczulające mieszkańców na problem bezdomności zwierząt i obowiązek ich humanitarnego traktowania.

5. WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW FINANSOWYCH PRZEZNACZONYCH NA REALIZACJĘ PROGRAMU ORAZ SPOSÓB WYDATKOWANIA TYCH ŚRODKÓW

W budżecie Miasta Białogard na rok 2019 przeznaczono na realizację **Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta** kwotę 342.000 zł. Środki te będą wydatkowane na pokrycie kosztów działalności schroniska dla zwierząt SOS w Kłępinie Białogardzkim w zakresie odławiania (wyłapywania) bezdomnych zwierząt i zapewniania im opieki w schronisku poprzez dopłaty do spółki prowadzącej schronisko, kosztów zakupu przez Miasto karmy dla wolno żyjących kotów, kosztów zabiegów sterylizacji i kastracji wolno żyjących kotów, zapewnienia miejsca dla bezdomnych zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym, zapewnienia całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt na podstawie umów zawartych przez Miasto z zakładem leczniczym dla zwierząt i właścicielem gospodarstwa rolnego, wskazanymi w Programie oraz kosztów działań edukacyjnych mieszkańców. Wielkość środków finansowych wydatkowanych na poszczególne zadania określone w Programie uzależniona będzie od zakresu realizacji poszczególnych zadań, wynikających z rzeczywistych potrzeb.